

Aan de commissie
Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven,
Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ

Geachte commissieleden,

In de commissievergadering van 30 augustus 2023 heeft waarnemend wethouder Achbar toegezegd te onderzoeken of de kostensoorten binnen de individuele bijzondere bijstand, die als lening worden verstrekt, voortaan als gift verstrekt kunnen worden (23bb005461).

Met het tussenbericht (23bb006037) van 19 september 2023 is uw commissie geïnformeerd dat het onderzoek naar de haalbaarheid van dit idee meer tijd in beslag neemt.

In dit afdoeningsvoorstel informeer ik uw commissie over de uitkomst van dit onderzoek.

Toelichting

Individuele bijzondere bijstand (hierna: IBB) wordt in beginsel verstrekt als gift. De Participatiewet biedt het college de beleidsvrijheid in specifieke situaties IBB als lening te verstrekken. In de beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam¹ is opgenomen dat voor de volgende kostensoorten de IBB als lening wordt verstrekt:

- Duurzame gebruiksgoederen, zoals witgoedartikelen en meubels;
- Babybenodigdheden voor het eerste jaar;
- Doorbetaling huur detentie;
- Legeskosten;
- Waarborgsommen.

Volgens de wet kan het college zelf bepalen of de IBB voor bovenstaande kostensoorten wordt verstrekt als lening of als gift. Juridisch gezien is het dus mogelijk de IBB als gift te verstrekken.

De achterliggende gedachte voor het verstrekken van de IBB als lening voor deze kostensoorten, is dat deze kosten behoren tot de 'algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan'. Verwacht wordt dat huishoudens maandelijks een deel van het inkomen

¹ [Beleidsregels bijzondere bijstand Rotterdam 2019 | Lokale wet- en regelgeving \(overheid.nl\)](#)

reserveren voor deze uitgaven. Alleen onder bijzondere omstandigheden kan voor deze kosten bijstand worden verstrekt. Aangezien deze kosten uit de bijstandsnorm betaald moeten worden, kan de bijstand als lening worden verstrekt. De redenatie is dat de bijstandsnorm de ruimte biedt om voor deze kosten maandelijks te reserveren en hierdoor de lening af te lossen.

Huishoudens die IBB in de vorm van een lening ontvangen, lossen gedurende 36 maanden naar draagkracht af. De maandelijkse aflossing drukt op de bestedingsruimte van een huishouden met een laag inkomen. Dit bemoeilijkt het proces om uit armoede te geraken. De dagelijkse praktijk laat zien dat niet alle huishoudens voldoende draagkracht hebben om binnen 36 maanden de lening volledig af te lossen. Het resterende bedrag wordt na 36 maanden kwijtgescholden. De afgelopen jaren hebben laten zien dat IBB die als lening werd verstrekt voor maximaal 65% volledig werd terugbetaald. Voor Rotterdammers met een schuldregeling geldt dat IBB als gift wordt verstrekt. Rotterdammers die na aanvang van een schuldregeling een IBB aanvraag doen, krijgen dit als gift omdat er gedurende de schuldregeling geen nieuwe schulden mogen worden gemaakt en er geen afloscapaciteit is.

Dit laat zien dat Rotterdammers die aanspraak maken op IBB voor eerdergenoemde kostensoorten, te maken hebben met een zeer krappe beurs. Het verstrekken van IBB als gift sluit beter aan bij de financiële situatie van Rotterdammers in financiële nood.

Beargumenteerd kan worden dat het niet voor alle kostensoorten wenselijk is IBB als gift te verstrekken. Dit geldt met name voor de doorbetaling van de huur tijdens detentie, legeskosten en waarborgsommen. In het geval van een waarborgsom kan de belanghebbende doorgaans na verloop van tijd weer over dit bedrag beschikken. IBB ter betaling van de waarborgsom in de vorm van een lening ligt daarmee meer voor de hand.

Het verstrekken van IBB als gift bij duurzame gebruiksgoederen en babybenodigdheden voor het eerste jaar verlaagt de drempel om een aanvraag voor IBB in te dienen. Duurzame gebruiksgoederen en babybenodigdheden hebben betrekking op fundamentele onderdelen van het menselijk bestaan, daarom kan gesteld worden dat het verstrekken van IBB voor deze kostensoorten in de vorm van een gift wel wenselijk is.

Logischerwijs heeft een eventuele wijziging in de vorm van verstrekking (lees: IBB als gift in plaats van IBB als lening) financiële gevolgen. Ter illustratie: als de IBB voor duurzame gebruiksgoederen en babybenodigdheden als gift verstrekt zal gaan worden, dan leidt dit naar verwachting tot een jaarlijkse uitgavenstijging van circa 1,5 miljoen euro.

Ik stel voor toezegging 23bb005461 als afgedaan te beschouwen. Ik vertrouw erop uw commissie hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

mr. N.D.Z.R. (Natasha) Mohamed-Hoesein
Wethouder Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening, Taal